

PRIMANJA PO OSNOVI RADA, DOPRINOSI I POREZNE OLAKŠICE

dr. sc. Marija Zuber, savjetnica-urednica

Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika

Zagreb, travanj 2018.

Izvori zarada na tržištu rada

PRIMICI FIZIČKE OSOBE

Dopunski rad;
Zapošljavanje
uz mirovinu

Radni odnos s
punim ili
nepunim
radnim
vremenom

Rad bez
zasnovanog
radnog
odnosa

Samozapošljavanje

Propisi kojima se uređuje obveza doprinosa i poreza na dohodak

- Zakon o doprinosima, Nar. nov., br. 84/08. – 115/16.
- Zakon o porezu na dohodak, Nar. nov., br. 115/16.
- Pravilnik o porez na dohodak, Nar. nov., br. 1/17. i 128/17.
- Zakon o poticaju zapošljavanja, Nar. nov., br. 57/12., 120/12. i
- Zakon o minimalnoj plaći, Nar. nov., br. 39/13. i 130/17.
- Zakon o hrvatskim braniteljima Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji, Nar. nov., br. 121/17.

PLAĆA – primitak iz radnog odnosa

OSNOVNA NAČELA PLAĆANJA DOPRINOSA

- Za određenog se osiguranika doprinosi plaćaju za onaj oblik osiguranja u kojem je ta osoba obvezno osigurana prema propisima koji uređuju određeni oblik socijalne sigurnosti.
- Doprinosi se plaćaju za razdoblje provedeno u osiguranju.
- **Osiguranici:** Zakon o mirovinskom osiguranju
Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju
Zakon o posredovanju u zapošljavanju i pravima....

Primjeri:

- ✓ sve do 1.1.2014. obrtnici nisu plaćali doprinos za zapošljavanje; od 1.1. 2014. su postali obvezni osiguranici u tom sustavu i uvedena im je obveza plaćanja doprinosa za zapošljavanje
- ✓ osobe koje ostvaruju primitke od drugog dohotka nisu po tom osnovu osigurani od posljedica nesreće na radu i ne plaćaju doprinos za zaštitu zdravlja na radu

TEMELJNA PRAVILA O OBVEZI PLAĆANJA DOPRINOSA

- **svi se socijalni doprinosi** plaćaju na **istu osnovicu**, a propisane iznimke odnose se samo na doprinose za mirovinsko osiguranje
- **osnovice za plaćanje doprinosa su različito određene za pojedine osiguranike**, ovisno o osnovama osiguranja, ali su jednake za sve vrste obveznih doprinosa,
- **stope doprinosa su u pravilu jednake** za sve osiguranike (iznimka samo za poljoprivrednike koji nisu porezni obveznici i za vjerske službenike)

DOPRINOSI ZA OSOBE U RADNOM ODNOSU

VEZA: izvori radnog prava i čl. 7. toč. 23. Zakona o doprinosima)

PLAĆA = osnovica za plaćanje doprinosa za osobe u radnom odnosu

- **Ugovor o radu**
- **Pravilnik o radu** – poslodavci s 20 i više zaposlenih, ali samo ako ih ne obvezuje kolektivni ugovor kojim su uređena pitanja koja su propisana kao obvezni sadržaj pravilnika o radu
- **Kolektivni ugovor**
OBVEZUJE POSLODAVCA:
 - ako je poslodavac član udruge koja je potpisnik
 - ako je sam poslodavac stranka ugovora
 - ako poslodavac obavlja djelatnost na koju je proširena primjena određenog kolektivnog ugovora

NAJNIŽA I NAJVIŠA OSNOVICA

- **najniža mjesečna osnovica za 2018.: 3.047,60 kn**

(za sve obvezne doprinose)

(prosječna plaća isplaćena po jednom zaposlenom kod pravnih osoba u razdoblju siječanj - kolovoz prethodne godine x koeficijent 0,35)

- **najviša mjesečna osnovica za 2018.: 48.120,00 kn**

(samo za doprinos za mio I. stup i mio II. stup)

(prosječna plaća x koeficijent 6)

- **najviša godišnja osnovica za 2018.: 577.440,00 kn**

(samo za doprinos za mio I. stup)

(najviša mjesečna osnovica x 12)

OPREZ: Minimalna plaća i najniža osnovica za plaćanje doprinosa nisu isti instituti, ni po iznosu ni po pravnim obilježjima.

Minimalna plaća u RH za 2018. godinu iznosi 3.439,80 kn bruto za puno radno vrijeme.

NAJNIŽA MJESEČNA OSNOVICA

PRIMJENA:

- isplate naknade plaće u svotama manjim od iznosa minimalne plaće
- obračun doprinosa za osobu koja se stručno osposobljava bez zasnivanja radnog odnosa
- obračun doprinosa za korištenje zdravstvene zaštite za službena putovanja u inozemstvo (za države za koje se plaća)
- osnovica za određivanje naknade za bolovanje na teret HZZO-a u slučaju kada je radniku u posljednjih šest mjeseci isplaćena samo jedna ili niti jedna plaća
- **ako se određuje za razdoblje kraće od mjesec dana, utvrđuje se razmjerno broju kalendarskih dana za koje se određuje**

NAJVIŠA MJESEČNA OSNOVICA

- koristi se za obračun doprinosa za mirovinsko osiguranje za prvi i za drugi stup obveznog osiguranja
- samo za mjesečnu plaću

PRIMJENA:

- **primjenjuje se bez obzira na broj dana provedenih u osiguranju u određenom mjesecu**
- primjenjuje se i za obračun doprinosa za mirovinsko osiguranje na plaću (za radnike koji ostvaruju pravo na staž osiguranja s povećanim trajanjem)

NAJVIŠA GODIŠNJA OSNOVICA

- samo za doprinos za mirovinsko osiguranje generacijske solidarnosti
- može je primijeniti poslodavac odnosno isplatitelj drugog dohotka

Primjena:

- **ne može se određivati za razmjerni dio godine, već isključivo kao godišnja veličina, bez obzira na broj dana provedenih u osiguranju**
- nakon što su plaćeni doprinosi na najvišu godišnju osnovicu, više nema obveze plaćanja doprinosa za I. stup neovisno o tome kada se isplaćuje primitak
- ako je dostignuta najviša godišnja osnovica, pri isplati mjesečnih plaća više se ne obračunava doprinos za I. stup, a doprinos za II. stup se pri isplati mjesečne plaće obračunava do visine najviše mjesečne osnove

STOPE DOPRINOSA ZA OSOBE OSIGURANE PO OSNOVI RADNOG ODNOSA

VRSTA DOPRINOSA	STOPE	
	Iz plaće	Na plaću
Doprinos za mirovinsko osiguranje	20%	-
- generacijska solidarnost	15% ili 20%	-
- individualna kapitalizirana štednja	5% ili 0	-
Doprinos za zdravstveno osiguranje	-	15%
Doprinos za zaštitu zdravlja na radu	-	0,5%
Doprinos za zapošljavanje	-	1,7%

POSEBAN MIROVINSKI DOPRINOS ZA STAŽ OSIGURANJA S UVEĆANIM TRAJANJEM (doprinos na plaću)

Staž za 12 mjeseci	Stopa (osig. u I.)	Stopa (osig. u I. i II.)
14 mjeseci	4,86%	3,61% + 1,25%
15 mjeseci	7,84%	5,83% + 2,01%
16 mjeseci	11,28%	8,39% + 2,89%
18 mjeseci	17,58%	13,07% + 4,51%

POSEBAN DOPRINOS ZA KORIŠTENJE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE U INOZEMSTVU

- službena putovanja – 20% na razmjerni dio najniže osnovice
- boravak u inozemstvu – 10% na plaću
- izaslanje na rad u drugu državu – 10% na izvedenu osnovicu
- **NE PLAĆA SE ZA SLJEDEĆE DRŽAVE:**

DRŽAVA	NE PLAĆA SE OD
Države članice EU	od 1. srpnja 2013.
Bosna i Hercegovina, Srbija, Crna Gora, Makedonija, Turska	od 19. prosinca 2013.
Norveška, Island, Lihtenštajn	od 12. travnja 2014.
Švicarska Konfederacija	od 1. siječnja 2017.

OLAKŠICE I OSLOBOĐENJA OD OBVEZE DOPRINOSA NA PLAĆU - prema propisima koji se primjenjuju za 2018. godinu

Radnik	Propis	Radni odnos	Razdoblje
Radnik koji se prvi put zapošljava Šifra stjecatelja pod 6.1.: 0002	Zakon o doprinosima - oslobođenje	na određeno i na neodređeno vrijeme	1 godina
Radnik u trenutku zaposlenja mlađi od 30 godina, zaposlen na neodređeno vrijeme Šifra stjecatelja pod 6.1.: 0010	Zakon o doprinosima - oslobođenje	na neodređeno vrijeme	do 5 godina
Radnik stariji od 29 godina, dijete smrtno stradalog ili nestalnog hrvatskog branitelja Šifra stjecatelja pod 6.1.: 0012	Zakon o hrvatskim braniteljima - oslobođenje	na neodređeno vrijeme	do 5 godina
Radnik s ugovorenom plaćom do iznosa minimalne plaće Šifra primitka pod 6.2.: 0009	Zakon o minimalnoj plaći – umanjenje za 50%	na određeno i na neodređeno vrijeme	nema ograničenja

NOVA OLAKŠICA PRI OBRAČUNU DOPRINOSA NA PLAĆU

– prema Zakonu o minimalnoj plaći

OD 1.1.2018.:

- Mjesečna osnovica za obračun **doprinosa na osnovicu umanjuje se za 50%** iznosa minimalne plaće ili razmjernog dijela minimalne plaće
- Za koje radnike:
 - ✓ za radnike koji su **u prosincu 2017. godine** imali ugovorenu, utvrđenu ili propisanu plaću do iznosa minimalne plaće, uz uvjet da i nastavno u 2018. godini imaju ugovorenu/određenu plaću do iznosa minimalne plaće
 - ✓ za nove radnike i za radnike s kojima se nakon 1. siječnja 2018. ugovori minimalna plaća – tek nakon što protekne razdoblje od dvanaest mjeseci uzastopno u kojima je radnik ima ugovorenu/određenu minimalnu plaću

NOVA DEFINICIJA MINIMALNE PLAĆE

- Do 31. prosinca 2017. godine: svi dodaci na koje je radnik ostvarivao pravo prema zakonu, ugovoru o radu, kolektivnom ugovoru, pravilniku o radu ili posebnom propisu su se uključivali u svotu minimalne plaće
- Od 1. siječnja 2018. godine - u svotu minimalne plaće **ne uključuju** se povećanja plaće koja radniku pripadaju za:
 - ✓ prekovremeni rad
 - ✓ noćni rad
 - ✓ rad nedjeljom i
 - ✓ rad u dane blagdana prema posebnom zakonu
- Svi ostali ugovoreni odnosno određeni dodaci na plaću se uključuju u svotu minimalne plaće.

MINIMALNA PLAĆA I NAKNADA PLAĆE ZA ISTI MJESEC (tumačenje Ministarstva rada)

- Minimalna plaća – mjesečna svota obuhvaća plaću i naknadu plaće
 - za sate rada i
 - za sate za koje radnik ostvaruje pravo na naknadu plaće **prema Zakonu o radu:**
 - ✓ godišnji odmor
 - ✓ plaćeni dopust
 - ✓ dani blagdana i neradnih dana (poseban zakon, ali u nadležnosti Ministarstva rada)
 - ✓ zastoj u poslu bez krivnje radnika
- Naknada plaće na koju radnik ostvaruje pravo **prema posebnim propisima - nije** minimalna plaća, iako se u poreznom smislu smatra plaćom
 - ✓ naknada za bolovanje na koju radnik ima pravo prema Zakonu obveznom zdravstvenom osiguranju (bolovanje na teret poslodavca)

Primjer: Minimalna plaća i dodaci na plaću koji se ne uključuju u minimalnu plaću – plaća za siječanj 2018.

I. OIB podnositelja izvješća 1111111111		II. Oznaka izvješća 18041		III. Vrsta izvješća 1		IV. Redni broj stranice 1/1		- stranica B											
1. Redni broj	2. Šifra općine/grada prebivališta /boravišta	4. OIB stjecatelja /osigurani ka	6.1. Oznaka stjecatelja/osigurani ka	7.1. Obveza dod. za MO za staž s pov. trajanjem	8. Oznaka prvog/zadnjeg mjeseca osiguranju po istoj osnovi	10. Ukupni sati rada	10.0 Od toga neodrađeni sati	11. Iznos primitka (opore zivi)	12.1. Doprinos za mirovinsko osiguranje	12.3. Doprinos za zdravstveno osiguranje	12.5. Doprinos za zapošljavanje	12.7. Dodatni dop. za MO za staž osig. s poveć. traj. - II STUP	12.9. Poseban doprinos za zapošljavanje osoba s invaliditet.	13.2. Izdatak - uplaćeni doprinos za MO	13.4. Osobni odbitak	14.1. Iznos obračunanog poreza na dohodak	15.1. Oznaka neoporuzivog primitka	16.1. Oznaka načina isplate	17. Obračunani primitak od nesam. rada (plaća)
	3. Šifra općine/gradarada	5. Ime i prezime stjecatelja / osigurani ka	6.2. Oznaka primitka/obveze doprinosa	7.2. Obveza pos. dop. za pot. zapošl. os. s invaliditet.	9. Oznaka punog/nepunog radnog vr. ili rada s pol. r.v.	10.1. Razdoblje obračunavanja od	10.2. Razdoblje obračunavanja do	12. Osnovica za obračun doprinosa	12.2. Doprinos za mirovinsko osiguranje - II STUP	12.4. Doprinos za zaštitu zdravlja na radu	12.6. Dodatni dop. za MO osig. za staž s poveć. tra.	12.8. Poseban doprinos za korištenje zdr. zaštite u inozemstvu	13.1. Izdatak	13.3. Dohodak	13.5. Porezna osnovica	14.2. Iznos obračunanog prireza porezu na dohodak	15.2. Iznos neoporuzivog primitka	16.2. Iznos za isplatu	
1.	01333	44444444	0001	0	3	184	8	3.439,	515,97	257,99	29,24	0,00	0,00	687,96	2.751,84	0,00	0	1	3.439,8
	01333	Vlado Hrg	0009	0	1	01.01. 2018.	31.01. 2018.	3.439,	171,99	6,60	0,00	0,00	0,00	2.751,84	0,00	0,00	0,00	2.751,	
2.	01333	44444444	0001	0	3	0	0	143,46	21,52	21,52	2,44	0,00	0,00	28,69	114,77	0,00	0	1	143,46
	01333	Vlado Hrg	0001	0	1	01.01. 2018.	31.01. 2018.	143,46	7,17	0,72	0,00	0,00	0,00	114,77	0,00	0,00	0,00	114,77	

NOVA OLAKŠICA: prema Zakonu o hrvatskim braniteljima

OD 1.1.2018.:

Zakon o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji, Nar. nov., br. 121/17., članak 106.:

- poslodavac je do 5 godina oslobođen obveze doprinosa na plaću
- za osiguranika djetete smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili djetete nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata starije od 29 godina
- ugovor o radu na neodređeno vrijeme
- oslobođenje se odnosi na mjesečnu osnovicu iz članka 21. Zakona o doprinosima (mjesečna plaća)

OPOREZIVANJE PLAĆE

KLASIFIKACIJA IZVORA DOHODAKA:

1. **Dohodak od nesamostalnog rada** (plaće i mirovine)
2. **Dohodak od samostalne djelatnosti**
3. Dohodak od imovine i imovinskih prava
4. Dohodak od kapitala
5. Dohodak od osiguranja
6. **Drugi dohodak**

6 IZVORA DOHODAKA – podjela na:

GODIŠNJI DOHODAK	KONAČNI DOHODAK
<ul style="list-style-type: none">• Dohodak od nesamostalnog rada (plaće i mirovine)• Dohodak od samostalne djelatnosti• Drugi dohodak	<ul style="list-style-type: none">• Dohodak od imovine i imovinskih prava (koji se oporezuje po rješenju PU ili paušalno ili porezom po odbitku)• Dohodak od kapitala• Dohodak od osiguranja• Dohodak od samostalne djelatnosti koji se oporezuje paušalno• Drugi dohodak po osnovi povrata doprinosa• Dohodak ostvaren po osnovi razlike vrijednosti imovine i visine sredstava kojima je stečena

OPSEG POREZNE OBVEZE

GODIŠNJI DOHODAK	KONAČNI DOHODAK
<ul style="list-style-type: none">• Plaćanje predujmova poreza tijekom godine• Kumulativni godišnji obračun (sintetički dohodak), osim za iznos drugog dohotka koji se pod propisanim uvjetima smatra konačnim (provodi se kao proširenje godišnje porezne tarife za primjenu stope od 24%)	<ul style="list-style-type: none">• Oporezivanje po propisanim stopama• Porezni obveznici po osnovi tih dohodaka nemaju mogućnost korištenja osobnih odbitaka• Nema godišnjeg oporezivanja• Mogu umjesto plaćanja poreza po odbitku izabrati utvrđivanje dohotka prema pravilima oporezivanja dohotka od samostalne djelatnosti

Porez na dohodak

OBRAČUN POREZA PO ODBITKU PRI ISPLATI PLAĆE

MJESEČNA POREZNA OSNOVICA

=

bruto plaća , tj. svi primici isplaćeni tijekom
mjeseca

-

obračunani i plaćeni doprinosi za obvezna
osiguranja iz plaće (doprinosi za mirovinsko
osiguranje)

-

osobni odbitak poreznog obveznika

PREDUJAM POREZA IZ PLAĆE

Korak 1.

PRIMITAK (bruto plaća) – izdaci = **DOHODAK**

Korak 2.

DOHODAK – osobni odbitak = **POREZNA OSNOVICA**

Korak 3.

Porezna osnovica x porezna stopa = **POREZ**

Korak 4.

Porez x stopa prireza = **PRIREZ**

Korak 5.

DOHODAK – (POREZ + PRIREZ) = **NETO PLAĆA**

OSOBNI ODBITAK

3.000,00 + uvećanje dobitka za uzdržavane članove obitelji
+ uvećanje za invalidnost poreznog obveznika i/ili
njegovih uzdržavanih članova obitelji

= MJESEČNI OSOBNI ODBITAK

UVEĆANJE OSOBNOG ODBITKA ZA UZDRŽAVANE ČLANOVE OBITELJI ZA INVALIDNOST

Član obitelji	Mjesečno	
OSNOVICA	2.500,00	
OPIS	Faktor	Iznos
Uzdržavani član – U,S	0,7	1.750,00
Prvo dijete – D1	0,7	1.750,00
Drugo dijete – D2	1,0	2.500,00
Treće dijete – D3	1,4	3.500,00
Četvrto dijete – D4	1,9	4.750,00
Peto dijete – D5	2,5	6.250,00
Šesto dijete – D6 itd.	3,2	8.000,00
Osobe s invaliditetom - I	0,4	1.000,00
Osobe s invaliditetom po jednoj osnovi 100% i/ili koje radi invalidnosti imaju, na temelju posebnih propisa, pravo na doplatak za pomoć i njegu i/ili su korisnici osobne invalidnine – I*	1,5	3.750,00

PREDUJAM POREZA NA DOHODAK IZ PLAĆE – samo dvije porezne stope

IZVOR DOHOTKA/POREZNI OBVEZNIK	Mjesečna porezna tarifa
Plaća – porezni obveznik s prebivalištem/boravištem izvan porezno potpomognutih područja	24% na poreznu osnovicu do visine 17.500,00 kuna mjesečno i 36% na dio porezne osnovice koji prelazi iznos od 17.500,00 kuna mjesečno
Plaća – porezni obveznik s prebivalištem na I. skupine prema stupnju razvijenosti prema posebnom propisu o regionalnom razvoju RH i na području Grada Vukovara	24% na poreznu osnovicu do visine 17.500,00 kuna mjesečno i 36% na dio porezne osnovice koji prelazi iznos od 17.500,00 kuna mjesečno, uz umanjenje tako obračunane porezne obveze za 50%

Primjer 1. – Obračun doprinosa i poreza; plaća iznosi 10.000,00 kn; prebivalište u ZG

Opis	Iznos u kn
Bruto plaća	10.000,00
Doprinos iz plaće:	
- mio I. stup – 15%	1.500,00
- mio II. stup – 5%	500,00
Dohodak	8.000,00
Osobni odbitak (3.800,00 + 1.750,00)	5.550,00
Porezna osnovica	2.450,00
Porez na dohodak:	588,00
- 24% od 2.450,00	
- 36% od _____	
Prerez porezu na dohodak: 18% od 588,00	105,84
Porez i prerez - ukupno	693,84
Neto plaća	7.306,16
Doprinosi na plaću:	
-zdravstveno osiguranje – 15%	1.500,00
-zaštita zdravlja na radu - 0,5%	50,00
-zapošljavanje – 1,7%	170,00
Ukupni trošak poslodavca	11.720,00

Primjer 2. – Plaća radnika s prebivalištem na području JLRS I. skupine

Opis	Iznos u kn
Bruto plaća	10.000,00
Doprinos iz plaće: - mio I. stup – 15% - mio II. stup – 5%	1.500,00 500,00
Dohodak	8.000,00
Osobni odbitak (3.800,00 + 1.750,00)	5.550,00
Porezna osnovica	2.450,00
Porez na dohodak – obračunani: - 24% od 2.450,00 - 36% od _____	588,00
Umanjenje poreza za 50%	294,00
Porez na dohodak – obveza za plaćanje	294,00
Neto plaća	7.706,00
Doprinosi na plaću: -zdravstveno osiguranje – 15% -zaštita zdravlja na radu - 0,5% -zapošljavanje – 1,7%	1.500,00 50,00 170,00
Ukupni trošak poslodavca	11.720,00

POREZNE OLAKŠICE ZA HRVI

- oslobođeni su plaćanja poreza na dohodak od nesamostalnog rada razmjerno stupnju utvrđene invalidnosti
- **olakšica se ostvaruje pri isplati plaće i plaćanju poreza na dohodak po odbitku**
- pravo na olakšicu imaju i korisnici mirovina
- ne može se ostvariti na drugim izvorima dohotka

POSTUPAK OBRAČUNA POREZA PO ODBITKU:

- Porezna se obveza izračunava kao i za druge porezne obveznike, a izračunani iznos poreza se umanjuje u postotku koji je jednak stupnju invalidnosti

PREDUJAM POREZA NA DOHODAK IZ PLAĆE ZA POREZNOG OBVEZNIKA HRVI

IZVOR DOHOTKA/POREZNI OBVEZNIK	Mjesečna porezna tarifa
Plaća – porezni obveznik HRVI s prebivalištem/boravištem izvan porezno potpomognutih područja	24% na poreznu osnovicu do visine 17.500,00 kuna mjesečno i 36% na dio porezne osnovice koji prelazi iznos od 17.500,00 kuna mjesečno, uz umanjeње tako obračunane porezne obveze za postotak invalidnosti HRVI
Plaća – porezni obveznik HRVI s prebivalištem na I. skupini prema stupnju razvijenosti prema posebnom propisu o regionalnom razvoju RH i na području Grada Vukovara	24% na poreznu osnovicu do visine 17.500,00 kuna mjesečno i 36% na dio porezne osnovice koji prelazi iznos od 17.500,00 kuna mjesečno; izračunana svota poreza najprije se umanjuje za postotak invalidnosti HRVI , a nakon toga za 50%

Primjer 3. – Plaća radnika sa statusom HRVI (40% invalidnost), prebivalište na području JLRS I. skupine

Opis	Iznos u kn
Bruto plaća	10.000,00
Doprinos iz plaće:	
- mio I. stup – 15%	1.500,00
- mio II. stup – 5%	500,00
Dohodak	8.000,00
Osobni odbitak (3.800,00 + 1.750,00)	5.550,00
Porezna osnovica	2.450,00
Porez na dohodak – obračunani:	588,00
- 24% od 2.450,00	
- 36% od _____	
Umanjenje poreza po osnovi HRVI - 40%	235,20
Porezna obveza nakon umanjenja za HRVI – za 40%	352,80
Umanjenje poreza po osnovi prebivališta na I. skupini za 50%	176,40
Porez na dohodak – obveza za plaćanje	176,40
Neto plaća	7.823,60
Doprinosi na plaću:	
-zdravstveno osiguranje – 15%	1.500,00
-zaštita zdravlja na radu - 0,5%	50,00
-zapošljavanje – 1,7%	170,00
Ukupni trošak poslodavca	11.720,00

Primjer 4. – Plaća veća od najviše mjesečne osnovice; plaća za neki mjesec 2018. godine

Opis	Iznos u kn
Bruto plaća	60.000,00
Doprinos iz plaće – obračunani na mjesečnu osnovicu u iznosu 48.120,00	
- mio I. stup – 15%	7.218,00
- mio II. stup – 5%	2.406,00
Dohodak	50.376,00
Osobni odbitak (3.800,00)	3.800,00
Porezna osnovica	46.576,00
Porez na dohodak:	
- 24% od 17.500,00	4.200,00
- 36% od 29.076,00	10.467,36
Prerez porezu na dohodak: 18% od 14.667,36	2.640,12
Porez i prerez - ukupno	17.307,48
Neto plaća	33.068,52
Doprinosi na plaću - – obračunani na mjesečnu osnovicu u iznosu 60.000,00	
-zdravstveno osiguranje – 15%	9.000,00
-zaštita zdravlja na radu - 0,5%	300,00
-zapošljavanje – 1,7%	1.020,00
Ukupni trošak poslodavca	70.320,00

PLAĆA ZAPOSLENOG ČLANA UPRAVE TRGOVAČKOG DRUŠTVA I UPRAVITELJA ZADRUGE

- Mjesečna osnovica za obračun doprinosa za rad u punom radnom vremenu ne može biti niža od umnoška prosječne plaće i koeficijenta **0,65** za:
 - člana uprave trgovačkog društva
 - izvršnog direktora trgovačkog društva
 - upravitelja zadruge
- Za 2018. godinu mjesečna osnovica za ove osobe iznosi **5.213,00 kn**
- Ukoliko je član uprave, izvršni direktor ili upravitelj zadruge zaposlen s nepunim radnim vremenom, najniža osnovica se određuje razmjerno ugovorenom nepunom u odnosu na puno tjedno radno vrijeme

DOSPIJEĆE DOPRINOSA I POREZA NA DOHODAK IZ PLAĆE

- Za plaću u novcu – da na isplate
- Za plaću u naravi - do 15-og u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem je primitak ostvaren
- Za plaću primljenu iz inozemstva (kad je primatelj/porezni obveznik dužan sam obračunati porez na dohodak) – u roku od 30 dana od dana isplate
- Za **neisplaćenu plaću** i naknadu plaće za koju poslodavac radniku uručuje obrazac NP1 kao ovršnu ispravu – zadnjeg dana u mjesecu za plaću za prethodni mjesec, tj. na dan uručenja obrasca NP1

PLAĆA U NARAVI

- primici **u naravi** - primici omogućeni u dobrima i/ili uslugama, bez plaćanja naknade ili uz cijenu koja je niža od tržišne cijene tih dobara/usluga
 - ✓ pravo na korištenje službenog automobila u privatne svrhe,
 - ✓ plaćanju stana i/ili garaže za privatne potrebe člana uprave,
 - ✓ izuzimanju dobara i usluga za privatne potrebe člana društva i članova njegove obitelji i dr.
- tržišna vrijednost primitaka u naravi – propisana čl. 22. Pravilnika o porezu na dohodak, Nar. nov., br. 10/17. (na snazi od 4. 2. 2017.)
- plaća u naravi = razlika između tržišne vrijednosti i naknade koju primatelj plaća za obavljenju isporuku dobra i/ili usluge – neto svota plaće, koju radi pravilnog obračuna propisanih javnih davanja treba preračunati u bruto svotu plaće
- dospijeće doprinosa i poreza na dohodak – plaćanje do 15. u mjesecu za primitke u naravi ostvarene u prethodnom mjesecu; obračun poreza do zadnjeg dana u mjesecu u kojem je primitak ostvaren

EVIDENCIJE O PLAĆAMA

POREZNOJ UPRAVI:

- **JOPPD obrazac** – na dan dospijeca doprinosa i/ili poreza na dohodak ili sljedeći radni dan

RADNIKU:

- **Obračun plaće** – pri svakoj isplati, a ako plaća nije isplaćena do zadnjeg dana u mjesecu za plaću za prethodni mjesec
- **IP obrazac** - godišnje
- **GOD obrazac** – samo na osobni zahtjev

HZMO-u:

- **Tablice rekapitulacije**

NEOPOREZIVI PRIMICI KOJE POSLODAVAC ISPLAĆUJE RADNIKU

- 1. naknade troškova** koji radniku nastaju pri obavljanju poslova ugovorenih ugovorom o radu, npr.
 - troškovi službenog putovanja (prijevoz, noćenje, dnevnica i dr.)
 - dnevnica za rad na terenu
 - naknada troškova prijevoza za dolazak na posao
- 2. nagrade, potpore i otpremnine** koje poslodavac isplaćuje radniku u posebnim situacijama , npr.
 - godišnja nagrada
 - jubilarne nagrade
 - potpora za invalidnost i dr.

DRUGI DOHODAK

Primici ostvareni izvan radnog odnosa i
mimo registrirane samostalne
djelatnosti

PRIMICI PO OSNOVI KOJIH SE OSTVARUJE DRUGI DOHODAK

- naknade koje ostvaruju članovi skupština i nadzornih odbora
- naknade koje ostvaruju suci porotnici
- autorske naknade
- primici od rada po ugovoru o djelu
- primici koje ostvaruju akviziteri, trgovački putnici, agenti, sudski vještaci, športaši, i delegati, tumači, prevoditelji, turistički radnici, konzultanti, sudski vještaci i druge slične djelatnosti
- Primici učenika i studenata preko ovlaštenih posrednika preko 60.600,00 kn godišnje (do 60.600,00 godišnje je neoporezivo)

DRUGI DOHODAK - VRSTE I STOPE DOPRINOSA

- iz primitka – **10%** doprinosa za mirovinsko osiguranje; ako je osoba osiguranik II. stupa tada **7,5%** za prvi i **2,5%** za drugi mirovinski stup
- na primitak – **7,5%** doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje

VAŽNO:

Isplatitelj mora raspolagati podatkom o tome je li primatelj drugog dohotka

- osiguranik II. mirovinskog stupa
- korisnik mirovine iz II. mirovinskog stupa

jer o tome ovisi obračun doprinosa za mirovinsko osiguranje (10% ili 7,5% + 2,5%)

POREZ NA DOHODAK – porez po odbitku

Stopa poreza na dohodak – **24% + prirez**

- 24% na propisanu poreznu osnovicu
- pri obračunu poreza po odbitku ne može se koristiti osobni odbitak

Paušalni izdaci – **30%**

- autorske naknade isplaćene autorima i umjetnicima prema posebnom zakonu kojim se uređuju autorska i srodna prava
- profesionalna djelatnost novinara, umjetnika i športaša osiguranih po toj osnovi (doprinose plaćaju po rješenju)
- primici nerezidenata za obavljene umjetničke, artistske, zabavne, športske, književne i likovne djelatnosti te djelatnosti u svezi s radiom, televizijom i tiskom

Neoporezivi dio umjetničkog honorara – **25%**

DRUGI DOHODAK – OBRAČUN DOPRINOSA I POREZA

Opis	Iznos u kn
Bruto primitak	10.000,00
Osnovica za obračun doprinosa	10.000,00
Doprinos za mirovinsko I. stup - stopa 7,5% od 1.000,00	750,00
Doprinos za mirovinsko II. stup – stopa 2,5% od 1.000,00	250,00
Izdatak za doprinose iz osnovice	1.000,00
Dohodak/Porezna osnovica	9.000,00
Porez na dohodak - stopa 24%	2.16.,00
Prerez - stopa 18%	388,80
Ukupno porez i prerez	2.548,80
Neto primitak	6451.20
Doprinos za zdravstveno - stopa 7,5% na 10.000,00	750,00
Ukupni trošak isplatitelja	10.750,00

OBRAČUN DOPRINOSA I POREZA - AUTORSKI HONORAR

Opis	Iznos u kn
Bruto primitak	10.000,00
Paušalni izdatak – 30%	3.000,00
Osnovica za obračun doprinosa	7.000,00
Doprinos za mirovinsko I. stup - stopa 7,5% od 7.000,00	525,00
Doprinos za mirovinsko II. stup – stopa 2,5% od 7.000,00	175,00
Izdatak za doprinose iz osnovice	700,00
Dohodak/Porezna osnovica	6.300,00
Porez na dohodak - stopa 24%	1.512,00
Prirez - stopa 18%	272,20
Ukupno porez i prirez	1.784,20
Neto primitak	7.515,80
Doprinos za zdravstveno - stopa 7,5% na 700,00	525,00
Ukupni trošak isplatitelja	10.525,00

HONORAR ZA ISPORUČENO UMJETNIČKO DJELO

Opis	Iznos u kn
Bruto primitak	10.000,00
Paušalni izdatak – 55%	5.500,00
Osnovica za obračun doprinosa	4.500,00
Doprinos za mirovinsko I. stup - stopa 7,5% od 450,00	337,50
Doprinos za mirovinsko II. stup – stopa 2,5% od 450,00	112,50
Izdatak za doprinose iz osnovice	450,00
Dohodak/Porezna osnovica	4050,00
Porez na dohodak - stopa 24%	972,00
Priraz - stopa 18%	175,00
Ukupno porez i priraz	1.147,00
Neto primitak	8.403,00
Doprinos za zdravstveno - stopa 7,5% na 450,00	337,50
Ukupni trošak isplatitelja	1.0337,50

DRUGI DOHODAK - OSLOBOĐENJA OD OBVEZE DOPRINOSA – čl. 209. Zakona o doprinosima

- nagrade učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja
 - nagrade redovitim studentima za stručnu praksu
 - stipendije
 - športske stipendije
 - potpore obitelji u slučaju smrti radnika
 - pomoći za školovanje djece u osnovnoj školi
 - naknada za rad djece mlađe od 15 godina
 - stalne mjesečne nagrade članovima HAZU
 - naknade športskim sucima i delegatima (amaterski sport)
 - primitke po osnovi drugog dohotka koji se isplaćuju nasljedniku
 - renta koju bivši poslodavac po sudskoj presudi isplaćuje članu obitelji bivšeg radnika
 - novčane pomoći koje JLS isplaćuju u svrhu zaštite majčinstva, prema posebnim propisima
 - naknada nezaposlenom mobiliziranom građaninu, po posebnim propisima
- drugi dohodak utvrđen kao razlika između imovine i prijavljenih prihoda

DRUGI DOHODAK OSLOBOĐEN DOPRINOSA

Primjer: Nagrada za praktičan rad studentu

Opis	Iznos u kn
Iznos nagrade za studentsku praksu - bruto	2.000,00
Porez na dohodak – 24%	480,00
Prirez – 18%	86,40
Porez i prirez - ukupno	566,40
Neto primitak studenta	1.433,60

KAKO DRUGI DOHODAK UTJEČE NA GODIŠNJU POREZNU OBVEZU

ZA TRI IZVORA DOHOTKA – obračun porezne obveze na godišnjoj razini:

- dohodak od nesamostalnog rada
- dohodak od samostalne djelatnosti
- drugi dohodak (osim iznosa drugog dohotka koji se uvjetno smatra konačnim)

DRUGI DOHODAK KOJI SE UVJETNO SMATRA KONAČNIM:

- do iznosa **12.500,00 kn godišnje**
- ukoliko porezni obveznik ostvari drugi dohodak do iznosa 12.500,00 kn, a uključivanje drugog dohotka bi rezultiralo obvezom plaćanja razlike poreza po godišnjem obračunu – za svotu drugog dohotka se povećava razred za primjenu porezne stope od 24%

12.500,00 kn = primitak – paušalni izdatak – doprinosi iz primitka

PRIMICI STUDENATA KOJI RADE PREKO OVLAŠTENIH POSREDNIKA

- NEOPOREZIVO:

15.000,00 + 45.600,00 = **60.600,00** /Napomena: U toj je svoti sadržan i godišnji osnovni osobni odbitak (3.800,00 * 12 mjeseci)/

- OPOREZIVO:

Na zarade preko 60.600,00 kn: porez na dohodak po stopi 24% + prirez

- DOPRINOSI:

5% - posebni doprinos za mirovinsko osiguranje za osobe osigurane u određenim okolnostima

0,5% - posebni doprinos za zaštitu zdravlja na radu

- PROVIZIJA POSREDNIKA:

12%

DOHODAK KOJI OSTVARE SAMOZAPOSLJENE OSOBE

STATUS OBRTNIKA I SLOBODNIH ZANIMANJA U SOCIJALNOM OSIGURANJU

1. **kad se djelatnost obrta ili slobodnog zanimanja obavlja kao jedina ili glavna djelatnost fizičke osobe – obvezno osiguranje (tzv. statusno osiguranje)**
2. **kad se djelatnost obrta ili slobodnog zanimanja obavlja uz radni odnos ili uz mirovinu, a obavljanje djelatnosti je moguće samo ako to dozvoljava posebni propis koji uređuje određenu djelatnost (Zakon o doprinosima: druga djelatnost)**

OBRTNICI: OSNOVICE ZA PLAĆANJE DOPRINOSA ZA 2018.

Ako se obveznici poreza na dohodak i vode poslovne knjige prema propisima o porezu na dohodak:

0,65 od prosj. plaće = 5.213,00 kn

Ako se obveznici poreza na dohodak, a porez plaćaju u paušalnom iznosu:

0,40 od prosj. plaće = 3.208,00 kn

Ako su obveznici poreza na dobit:

u visini poduzetničke plaće, a najmanje

1,1 od prosj. plaće = 8.822,00 kn

SLOBODNA ZANIMANJA: OSNOVICA ZA PLAĆANJE DOPRINOSA ZA 2018.

Ako se obveznici poreza na dohodak i vode poslovne knjige prema propisima o porezu na dohodak:

1,1 od prosj. plaće = 8.822,00 kn

Ako su obveznici poreza na dobit:

u visini poduzetničke plaće, a najmanje

1,1 od prosj. plaće = 8.822,00 kn

MOGUĆNOST PLAĆANJA DOPRINOSA NA OSNOVICU VEĆU OD PROPISANE

OBVEZNICI POREZA NA DOHODAK (doprinose plaćaju po rješenju)	- sve obvezne doprinose plaćaju na istu osnovicu 1 x 8.020,00 2 x 8.020,00 3 x 8.020,00 4 x 8.020,00 5 x 8.020,00 6 x 8.020,00
OBVEZNICI POREZA NA DOBIT	- sami odlučuju o svoti poduzetničke plaće koju će sebi isplatiti, a cijeli iznos podliježe plaćanju svih doprinosa

POSTUPAK UTVRĐIVANJA I DOSPIJEĆE DOPRINOSA

<ul style="list-style-type: none">- obveznici poreza na dohodak koji vode poslovne knjige	<ul style="list-style-type: none">- sami izračunavaju iznos doprinosa- dospijeće: 15-og u mjesecu za prethodni
<ul style="list-style-type: none">- obveznici poreza na dohodak koji porez plaćaju paušalno	<ul style="list-style-type: none">- rješenje Porezne uprave- mjesečna obveza (samo za doprinos za zaštitu zdravlja na radu - tromjesečno)- dospijeće: 15-og u mjesecu za prethodni
<ul style="list-style-type: none">- obveznici poreza na dobit	<ul style="list-style-type: none">- sami izračunavaju obvezu- dospijeće: u trenutku isplate poduzetničke plaće, a najkasnije zadnjeg dana u mjesecu za prethodni

OSNOVICE SU RAZLIČITE, ALI STOPE SU JEDNAKE
(iznimka: za poljoprivrednike koji nisu porezni obveznici
propisane su niže stope doprinosa)

OBRTNICI I SLOBODNA ZANIMANJA:

Doprinos za mirovinsko osiguranje (OBRTNIK ZA SEBE NEMA OBVEZU PLAĆANJA POSEBNOG DOPRINOSA ZA STAŽ OSIGURANJA S POVEĆANIM TRAJANJEM)	20% 15% + 5%
Doprinos za osnovno zdravstveno osiguranje	15%
Doprinos za zaštitu zdravlja na radu	0,5%
Doprinos za zapošljavanje	1,7%

DOPRINOSI ZA DRUGU DJELATNOST

OSNOVICA:

- Ostvareni godišnji dohodak, prije umanjena za propisane olakšice i oslobođenja i prije umanjena za preneseni gubitak, a najviše do iznosi prosj. plaća *0,65 *broj mjeseci poslovanja (npr. za 2017 najviše do iznosa 60.364,20 kn; za 2018. najviše do iznosa 62.556,00 kn)
- Ako se samostalna djelatnost u dijelu godine obavlja kao osnovno zanimanje, a u dijelu godine kao druga djelatnost, osnovica za obračun doprinosa se utvrđuje za pripadajući dio dohotka od samostalne djelatnosti (npr. U dijelu godine samo obrt, a u dijelu godine obrt uz radni odnos)

STOPE:

- Mirovinsko osiguranje – **10%** (7,5% + 2,5%)
- Zdravstveno osiguranje – **7,5%**

DOSPIJEĆE:

- Obveza plaćanja s danom podnošenja godišnje prijave poreza na dohodak

DOHODAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI

Dohodak od samostalnih djelatnosti utvrđuje se kao razlika između primitaka pristiglih u poreznom razdoblju i izdataka plaćenih u poreznom razdoblju za namjene koje su povezane s ostvarivanjem primitaka.

Osobni izdaci nisu poslovni izdaci.

POREZ NA DOHODAK:

- **predujmovi tijekom godine** (na temelju dohotka iskazanog u zadnjoj godišnjoj prijavi poreza na dohodak)
- **Podnošenje godišnje porezne prijave** – obvezno

UMJESTO ZAKLJUČKA

PITANJA:

1. Treba li visina doprinosa i/ili poreza na dohodak ovisiti o pravnoj osnovi temeljem koje je fizička osoba radno angažiranja ili isključivo o visini zarade?
2. Kako nejednako raspoređen teret socijalnih doprinosa utječe na tržište rada?
3. Je li obveza poreza na dohodak na zarade koje se ostvaruju na tržištu rada u RH pravično raspoređena?
4. Kojima institutima dati prednost u zaštiti „ranjivih” skupina osoba na tržištu rada – fiskalnim olakšicama ili radnopravnom uređenju?